

Pret nepamatotām un ļaunprātīgām tiesvedībām aizsargās žurnālistus, pētniekus un pilsoniskās sabiedrības pārstāvjus

Avots: LR Saeimas Juridiskā komisija

Lai stiprinātu žurnālistu, pētnieku, aktīvistu un citu sabiedrības interešu aizstāvju aizsardzību pret ļaunprātīgām tiesvedībām, Saeimas Juridiskā komisija 2026.gada 28.janvārī 1.lasījumā atbalstīja jauna Sabiedrības interesēs iesaistīto personu aizsardzības likuma projektu un ar to saistītos grozījumus Civilprocesa likumā, informē Saeima.

Jaunā likuma mērķis ir stiprināt aizsardzību pret acīmredzami nepamatotām vai ļaunprātīgām tiesvedībām.

Likumprojekts paredz ieviest mehānismus, kas pasargā personas, kuras darbojas sabiedrības interesēs, no stratēģiskām tiesvedībām, kuru mērķis nav tiesiska aizsardzība, bet gan iebiedēšana un tiesu sistēmas ekspluatācija. Šādas tiesvedības praksē visbiežāk vērstas pret žurnālistiem, pilsoniskās sabiedrības pārstāvjiem, pētniekiem, aktīvistiem un citām sabiedrības līdzdalībā iesaistītām personām.

Jaunais regulējums paredz skaidri definēt darbošanos sabiedrības interesēs un ļaunprātīgu prasību pazīmes, nodrošināt tiesai iespēju agrīni izbeigt acīmredzami nepamatotas vai ļaunprātīgas lietas, kā arī noteikt prasītājam pienākumu segt atbildētāja tiesāšanās izdevumus, ja tiek konstatēts, ka prasība bijusi ļaunprātīga. Tāpat paredzēts palielināt sodus par negodprātīgu tiesību izmantošanu un stiprināt aizsardzību arī gadījumos, kad šādas prasības celtas ārvalstīs.

Ar likumprojektiem Latvijā tiek pārņemtas [direktīvas 2024/1069](#) par sabiedrības līdzdalībā iesaistījušos personu aizsardzību pret acīmredzami nepamatotām prasībām vai ļaunprātīgu tiesvedību

prasības, vienlaikus nodrošinot, ka aizsardzības mehānismi ir piemērojami gan pārrobežu, gan nacionālajās civillietās.

Likumprojektu mērķis ir veicināt vārda brīvību, stiprināt demokrātisku sabiedrisko diskusiju un mazināt risku, ka tiesvedība tiek izmantota kā instruments sabiedrības kritiskās balss apklusināšanai.

Plānots, ka jaunais likums stāsies spēkā 2026.gada 7.maijā. Lai likums stātos spēkā, tas jāizskata Saeimā trijos lasījumos.